

STROMÁČIK

*environmentálny časopis
pre múdre a vnímavé deti*

JÚN/2026

CENA 3,50 €

WWW.STROMZIVOTA.SK

ZÁŽITKOVOU FORMOU
SPOZŇAVAJTE PRÍRODU
A SVET OKOLO NÁS

OBSAH

Príroda, Zdravie a pohyb

3 RÉBUS + HRY

Jazyk a komunikácia

4 PRÍBEH Z LESA-NELESA

8 RÝMOVAČKY

Metakognícia

9 DÔKAZY UČENIA

10 KONCOROČNÉ SEBAHODNOTENIE

Charakter

11 PO DLHOM DNI

12 HĽADAČKA

Príroda

14 CHRTY

16 DÔKAZY LETA

17 ČO JE PRAVDA O MOTÝĽOCH?

18 ŠTIAV LÚČNY

Príroda, Spoločnosť

19 NÁJDI 10 ROZDIELOV

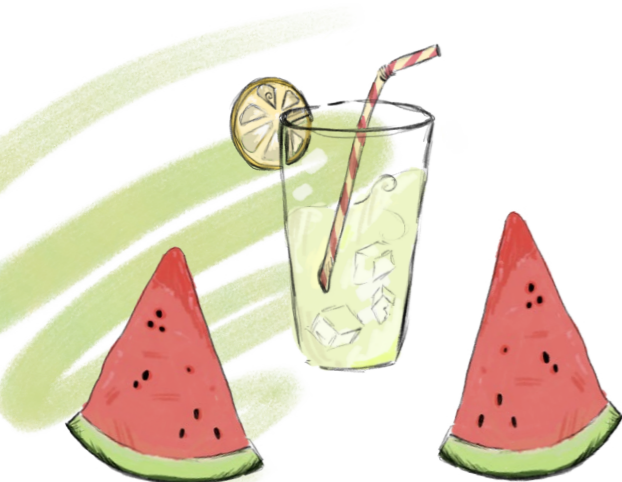
20 HOKUSY POKUSY

Umenie, Príroda, Svet práce

21 LETNÉ JÚNOVÉ TVORENIE

22 12 ROKOV SO STROMÁČIKOM

23 DOKRESĽOVAČKA

Stromáček je časopis pre šikovných predškolákov a mladších školákov, pripravený odborníkmi na environmentálnu výchovu a slovenskými ilustrátormi. Vychádza v plnofarebnom formáte A4, v rozsahu 24 strán bez reklamnej inzercie. Tlačený je na kvalitnom ekologickom papieri.

© Použité obrázky a texty sú originálnym autorským dielom slovenských odborníkov a umelcov. Akékoľvek, hoci aj čiastočné použitie diela, je dovolené len s písomným súhlasom vydavateľa.

Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty. Objednávky do zahraničia vybavuje Slovenská pošta, a. s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, P.O.BOX 164, 820 14 Bratislava 214, e-mail: zahranična.tlac@slposta.sk; predplatne@slposta.sk.

Časopis Stromáček

Vydáva: Kancelária Stromu života, Jelenia 7, 811 05, Bratislava

Kontakt: 0948 525 885, stromacik@stromzivota.sk

IČO: 00587010

Šéfredaktor: Jozef Kahan

Autori textov: Jozef Kahan, Anna Uhrinová.

Ilustrácie: Nikoleta Šušlová, Tomáš Eniac Cíger, Anna Uhrinová, Tamara Machovičová, Katka Slaninková.

Grafická úprava: Andrea Plulíková

Tlač a distribúcia: Strom života, o.z.

Periodicita vydávania: mesačník

Poradové číslo: 06/2026

Ročník vydávania: 22. ročník;

Registrované na MK SR, EV 5706/18, ISSN 1336-2887

Výhoda pre členov Klubu:

Ak si založíte Klub Stromu života, v cene ročného členského získavate aj elektronickú verziu časopisu (pdf), vrátane online archívu, pričom triednym a školským Klubom zasielame zdarma aj 1 výtlačok poštou. Súčasťou online archívu sú tiež námety na aktivity, rôzne pracovné listy, videá, kvízy a ďalšie inšpirácie. Viac informácií o členstve nájdete na stránke stromzivota.sk.

SPRÁVNE ODPOVEDE

str. 3: ŠTIAV LÚČNY

str. 8: 1.B (píle), lyžiarske stredisko; 2.A (jazierku), lišiak; 3. D (zobáčik), sojka bola otrávená, diviak nervózny, všetky zvieratká zdieľali svoj smútok; 4.C (obláčik), Stromáček ostáva v každom z nás

str. 18: zhora nadol: D, B, C, C, D, A

str. 20: Nie všetky látky sa rozpúšťajú vo vode. Aj keď kakao rozmiešate, postupne sa začne usadzovať na dne. Kakao totiž obsahuje tuky, ktoré odpudzujú vodu.

Milí kamaráši,

čas sa naplnil. Zdal sa vám dlhý či krátky? Utiel ako voda? Ťahal sa ako slimák? Nech je to už akokoľvek, som rád, že sme ho strávili spolu. Chcem vám poďakovať za spoločné chvíle, za čas, ktorý sme si navzájom venovali. Možno raz zistíme, že dobro, ktoré sme spolu zasadili, nezostalo iba v časopise, ale potichu vyrástlo aj v nás. A bude rásť naďalej v nových príbehoch, skutkoch aj priateľstvách.

Stromáček

Prečítajte písmená od spodného po najvyššie a zistite názov júnovej rastliny.

1. -----

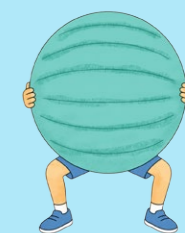

2. -----

JÚNOVÉ HRY

OBEŽNÁ DRÁHA

Vytvorte kruh s minimálne desiatimi hráčmi. Postavte sa tesne k sebe v hlbokom podrepe. Potom jeden z vás podá susedovi veľkú fitloptu a takto si ju budú podávať všetci hráči dokola. Jedine ten, kto loptu mal ako prvý musí obehnúť celý kruh. Ak sa mu to podarí skôr ako sa vráti lopta, ostáva na svojom mieste. Ak nie, vypadáva z kruhu.

VODNÁ TRIAFAČKA

Napustite vodné balóny a rozdeľte sa do dvojíc. Jednou rukou si na hlave držte nádobu a v druhej ruke svoje dva balóny na triafanie. Úlohou oboch hráčov je svoje balóny trafiť do nádob na hlavách súperov.

SKÁKAJÚCI HAD

Postavte sa do radu za sebou. Každý pokrčí v kolene pravú nohu a hráč za ním mu ju drží pravou rukou. Na povel začnite v takomto spojení skákať vpred. Ak prejdete tréningom, môžete vyskúšať súťaž v rýchlosti skákajúcich hadov.

ROZLÚČKA

Lišiak zažil so Stromáčikom množstvo pekných zážitkov. Posledný ich rozhovor ho však veľmi vyrušil. „Čo tým myslel? Akože tu už nebude?“ vírili sa mu myšlienky, keď prichádzal ku starému dubu, kde býval Stromáčik. „Lišiak, kamarát môj, tento les sa čoskoro zmení. Nikto z nás tomu nedokáže zabrániť. Odprevadiš ma, prosím, ku jazierku?“

Sojka zbierala novinky z lesa, kde sa len dalo. Posledná informácia ňou otriasla. Na tomto mieste postavia ľudia lyžiarske stredisko. Stromy vyklčujú, osadia množstvo stožiarov a postavia rozličné budovy. Ak si spomínate na pilčíkov, ktorí pílili stromy a jazveca to skoro stálo život, tak toto bude oproti tomu úplná katastrofa. „Musím bezodkladne informovať Stromáčika! Ale kde je? Teraz ho budeme najviac potrebovať!“ „Zaľeť ku jazierku. Tam nás zavolať,“ odrazu zaznel niečí hlas.

Stromáčik čakal na svojich kamarátov pri brehu jazierka. Vietor sa pohrával s lístkami v jeho vlasoch, akoby aj on vedel, že prichádza chvíľa, ktorú nemožno zastaviť, pretože z diaľky sa už ozýval rachot áut, strojov, píl a bagrov. Zvieratká stáli okolo neho celkom potichu. Ani sojka, ktorá inokedy vždy našla trefné alebo aspoň hlasné slová, teraz nepovedala nič. Lišiak sklopil oči, diviakov nervózne ryl kopytom do zeme, veverička si pritískala labky k hrudi a sýkorky sedeli tak blízko pri sebe, až vyzerali ako jeden malý chumáčik.

Stromáčik sa na nich dlho díval. Na každého zvlášť. Akoby si chcel zapamätať všetky tváre, všetky oči, všetky ušká, krídelká, labky aj tykadlá. Potom ticho prehovoril: „Priatelia moji, viem, že by ste chceli, aby som zostal. Aj ja by sa chcel ešte veľakrát ráno zobúdzdať na štebot vtákov. Chcel by som cítiť vôňu húb po daždi, mäkkosť machu, smiať sa s vami na čistinke a počúvať, ako potok zurčí a lístie v korunách stromov šumí. Lenže ja som duch lesa. Kým les žije, môžem žiť aj ja. Keď však les zmizne, jeho duch sa vytratí tiež. Rovnako tak príbehy, ktoré sa ešte len mohli odhrať, či úkryty, vône a cestičky, ktoré poznali len zvieracie labky.“

Kamaráti sa zachveli. Sojka otvorila zobák, akoby chcela protestovať, no Stromáčik jemne zdvihol ruku, aby ju utíšil. „Nebuďte

smutní a nehnevajte sa. Ani na mňa, ani na vietor, ani na čas. Hnev je ťažká záťaž na ceste, ktorá vás čaká. Bol by som rád, keby ste si z nášho lesa odnášali niečo omnoho dôležitejšie. Spomienku a nádej. Pamätajte si, čo vás tento les naučil. Že silný nie je ten, kto stojí sám, ale ten, kto má okolo seba kamarátov alebo pomôže slabšiemu. Že aj najmenší tvor môže všetkým ukázať správny smer. Že priateľstvo môže vzniknúť aj tam, kde bol kedysi strach. Že domov nie je samozrejmosť, ale dar, o ktorý sa treba starať. Vy to už viete. Pochopili ste, že v lese nežije každý sám pre seba. Korene držia pôdu, pôda drží vodu, voda živí stromy, stromy chránia hniezda, hniezda nesú spev a spev pripomína, že dané miesto je plné života. Takto je pospájané všetko so všetkým. Tento les zaniká, ale vysadil som pre vás nový les.“

Kamaráti zdvihli hlavy a Stromáčik pokračoval: „Je to ešte iba mladý les. Jeho kmene nie sú silné, jeho koruny nepoznajú silné búrky. Ale žije. Čaká na vás. Bude potrebovať vašu trpezlivosť, odvahu a starostlivosť. Rovnako tak vaše dobré skutky, pomoc slabšiemu, odpustenie, priateľstvo, spomienky a skúsenosti, ktoré si nesiete v sebe. A možno raz, keď človek príde do vášho lesa a zastane celkom potichu, začuje váš

smiech, v zurčaní potoka spozná vaše hlasy a v tieni stromov ucíti, že dané miesto niekto miluje ako svoj domov. Takému človeku odkážte, že ľudia nemusia byť nepriateľom lesa, ale môžu byť jeho ochrancami. Môžu sadiť, čistiť, chrániť a žiť tak, aby neubližovali iným. To bude znamenať, že moja snaha nebola márna. Kamaráti, pri mojom dube som vám zanechal čarovný kameň, ktorý vás privedie k tomuto novému miestu.“

Potom sa Stromáčik zadíval ponad jazierko. Hladina bola pokojná a odrážala nebo, akoby v nej ležal celý svet. „Nastal môj čas. Ani vy sa nezdržujte pri tom, čo sa rúca. Zachráňte to, čo ešte môže žiť aj naďalej. Kým vám bude na lese záležať, kým budete chrániť slabších, kým budete sadiť nové stromy, dovtedy zo mňa niečo v tomto svete zostane. Nie vo vzduchu. Nie v kameni. Nie v rozprávke. Ale vo vás.“ Stromáčik vykročil na hladinu jazierka. Voda pod jeho nohami sa nerozčerila, ale jemne rozžiarila.

Jeho telo začalo blednúť, akoby sa z neho stával ranný opar. Lístky v jeho vlasoch sa premenili na drobné zelené iskierky, ktoré vietor odnášal k nebu. Ešte raz sa obrátil ku svojim kamarátom a poslednýkrát sa usmial: „Choďte proti prúdu. Tam, kde pramení voda, sa začína písať nový príbeh.“ Po tejto rozlúčke sa rozplynul. Nie náhle, ale ako pieseň, ktorá doznieva ešte dlho po tom, čo ju už nikto nespieva. Chvíľu bolo ticho. A potom sa kameň pod starým dubom rozžiaril.

RÝMOVAČKY

Do veršikov z rozprávky **dopíšte** a **dokreslite** správne slová. Ako pomôcku využite obrázky na spodku strany. Pri každej rýmovačke odpovedajte aj na doplnkovú otázku.

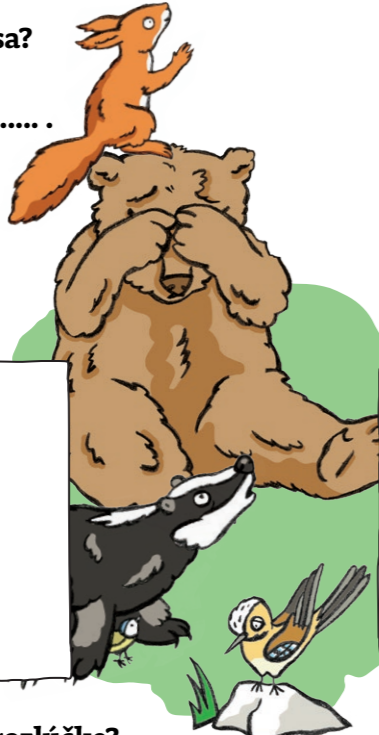
1. „Prežili sme šťastné chvíle,
nevyhneme sa však .....“

2. „Túžbu prežiť máme veľkú,
stretneme sa pri .....“

1. **Čo** ľudia postavia na mieste lesa?

.....

2. **Kto** tam odprevadil Stromáčika?

.....

3. Keď prehovoril Stromáčik,
zavrela sojka .....

4. Rozplynul sa Stromáčik,
ľahko ako .....

3. **Ako** sa cítila ona a ostatní pri rozlúčke?

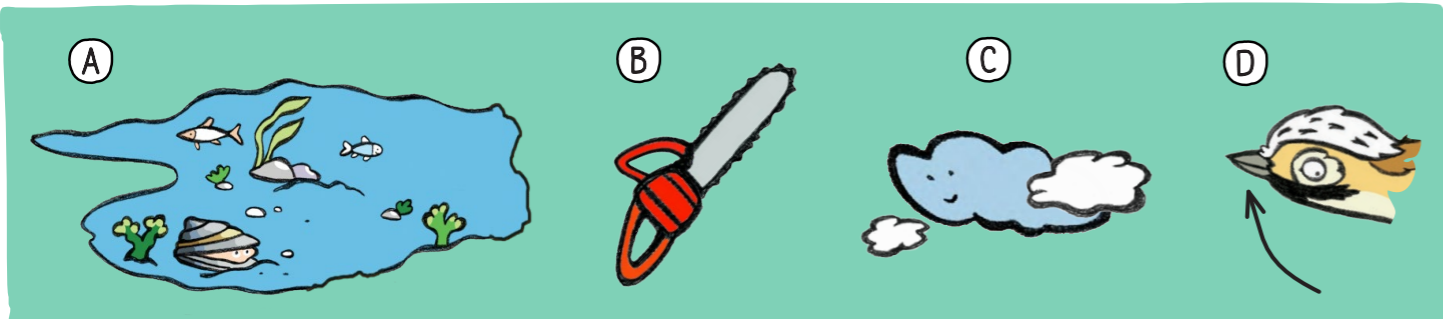
.....

.....

4. **Kde** však Stromáčik ďalej zostáva?

.....

.....

DÔKAZY UČENIA

Ako si môžete pripomenúť, čo ste sa naučili? Ako viete zistiť na konci hodiny, čo si odnášate? Vyskúšajte napríklad túto techniku. Napíšte **tri veci, ktoré ste sa naučili**, **dve informácie, o ktorých sa chcete dozvedieť viac**, a vytvorte **jednu otázku k tomu, čo ste sa naučili**.

3	2	1
1.	1.	1. ....
2.	2.	.....
3.	.....	.....

Alebo pripravte pre spolužiaka **otázku** na zopakovanie podstatnej informácie.

Otázka:	Odpoveď:

A napokon malý tip na spätnú väzbu. Budete potrebovať na ňu iba vašu ruku.

Prostredník odpovedá na to, čo sa vám dnes nepáčilo.

Na ukazováku vás čaká otázka: „Na čo dôležité by ste chceli poukázať?“

Prsteník dokončuje nasledovnú vetu: „Oceňujem, že ...“

A napokon malý malíček hľadá niečo, čoho dnes bolo málo.

Pri palci si odpovedzte na otázku: „Čo sa mi páčilo?“

TIP: Zčať môžete iba dvoma alebo tromi prstami a postupne, ako si techniku osvojíte, pridajte ďalšie.

KONCOROČNÉ SEBAHODNOTENIE

Na konci školského roka je dobré na chvíľu sa zastaviť a pozrieť sa späť. **Zamyslite sa nad tým, čo ste za posledné mesiace zažili, naučili sa alebo zvládli.**

Sebahodnotenie znamená, že sa učíme premýšľať o sebe a o svojej práci. Nie preto, aby sme sa kritizovali, ale aby sme si uvedomili a všimli to, čo sa nám podarilo, v čom sme sa zlepšili a čo nám pomohlo posunúť sa ďalej. Nieкто sa naučil lepšie čítať, písať alebo počítať. Iný si našiel nového kamaráta, pomohol spolužiakovi, prekonal strach, dokončil náročnú úlohu alebo sa odvážil skúsiť niečo nové. Možno ste si ani nevšimli, koľko vecí ste počas roka zvládli. Práve preto je užitočné si ich pomenovať. Pri sebahodnotení si môžeme všimnúť aj veci, ktoré sa nám nepodarili tak, ako sme chceli. Aj to je v poriadku, pretože z chýb sa učíme. Takto sa učíme lepšie spoznávať sami seba. Zistujeme, čo nám ide, čo nás baví, čo je pre nás náročné a v čom by sme sa chceli ďalej zlepšovať.

MŮJ
SEBAHODNOTIACI
HÁROK

Odpovedajte na päť sebahodnotiacich otázok.

1. NA ČO STE TENTO ROK NAJVIAC HRDÍ?

2. ČO NOVÉ STE SA NAUČILI ALEBO VYSKÚŠALI?

3. KEDY STE NIEKOMU POMOHLI ALEBO UROBILI RADOŠŤ?

4. ČO VÁM NEŠLO PODĽA PREDSTÁV A ČO SA Z TOHO DÁ NAUČIŤ?

5. ČO BY STE CHCELI V BUDÚCOM ROKU SKÚSIŤ ALEBO ZLEPŠIŤ?

PO DLHOM DNI

Každý z nás môže byť po dlhšom dni v práci alebo v škole unavený. Aj dospelí, aj deti. Niekedy stačí, že máme v hlave veľa myšlienok, telo je ustaté a doma nás čakajú ešte ďalšie povinnosti.

Napriek tomu je dobré si po dlhom dni nájsť chvíľku na upokojenie a na spoločný čas. Nemusí to byť nič veľké. Stačí pár minút, počas ktorých sme spolu, počúvame sa, sme k sebe milí a pomaly sa naladíme na večer. Takéto malé rituály nám pomáhajú oddýchnuť si, cítiť sa bezpečne a ukončiť deň s dobrým pocitom.

Spoločný oddych môže mať veľa podôb – nieкто sa rád túli pri rozprávke, iný si zatancuje, vyfarbí obrázok alebo sa vyberie na krátku večernú prechádzku. Dôležité je cítiť sa pri tom dobre.

Pozrite sa na obrázky a vyberte si aktivitu, ktorá by sa vám dnes najviac páčila. Môžete ju vyskúšať s rodičmi, starými rodičmi, súrodencami či kamarátmi.

TÚLENIE
A ROZPRÁVKA

Sadnite si spolu, pritulte sa a prečítajte si krátku rozprávku alebo príbeh.

POROZPRÁVAJTE
SA O SVOJOM
DNI

Každý môže povedať jednu peknú vec, ktorá sa mu dnes stala, a jednu vec, ktorá bola náročná.

NAVARTE ALEBO
NAPEČTE SPOLU

Pripravte jednoduchú večeru alebo pomôžte pri miešaní, natieraní, ukladaní či prestieraní.

ŠPECIÁLNA
MAŠKRTA

Určite si malú spoločnú dobrotu – napríklad ovocie, jogurt, chlebič alebo teplý čaj, ktorú si spolu večer dáte.

TICHÉ
TVORENIE

Vyberte si obľúbenú kreatívnu činnosť, napríklad kreslenie, a chvíľu si potichu spolu kreslite či vyfarbujte.

POKOJNÉ
DÝCHANIE

Pohodlne sa usadte, zavrite oči a pomaly sa nadýchnite a vydýchnite. Skúste to päťkrát za sebou.

TANEČNÁ
PRESTÁVKA

Pustite si veselú pesničku a zatancujte si. Stačia aj dve minúty!

VEČERNÁ
PRECHÁDZKA

Vyjdite na krátku prechádzku a všimajte si, ako sa mení večerné svetlo, zvuky a vône.

RITUÁL
VĎAČNOSTI

Povedzte si navzájom, za čo ste dnes vďační. Môže to byť aj úplná maličkosť.

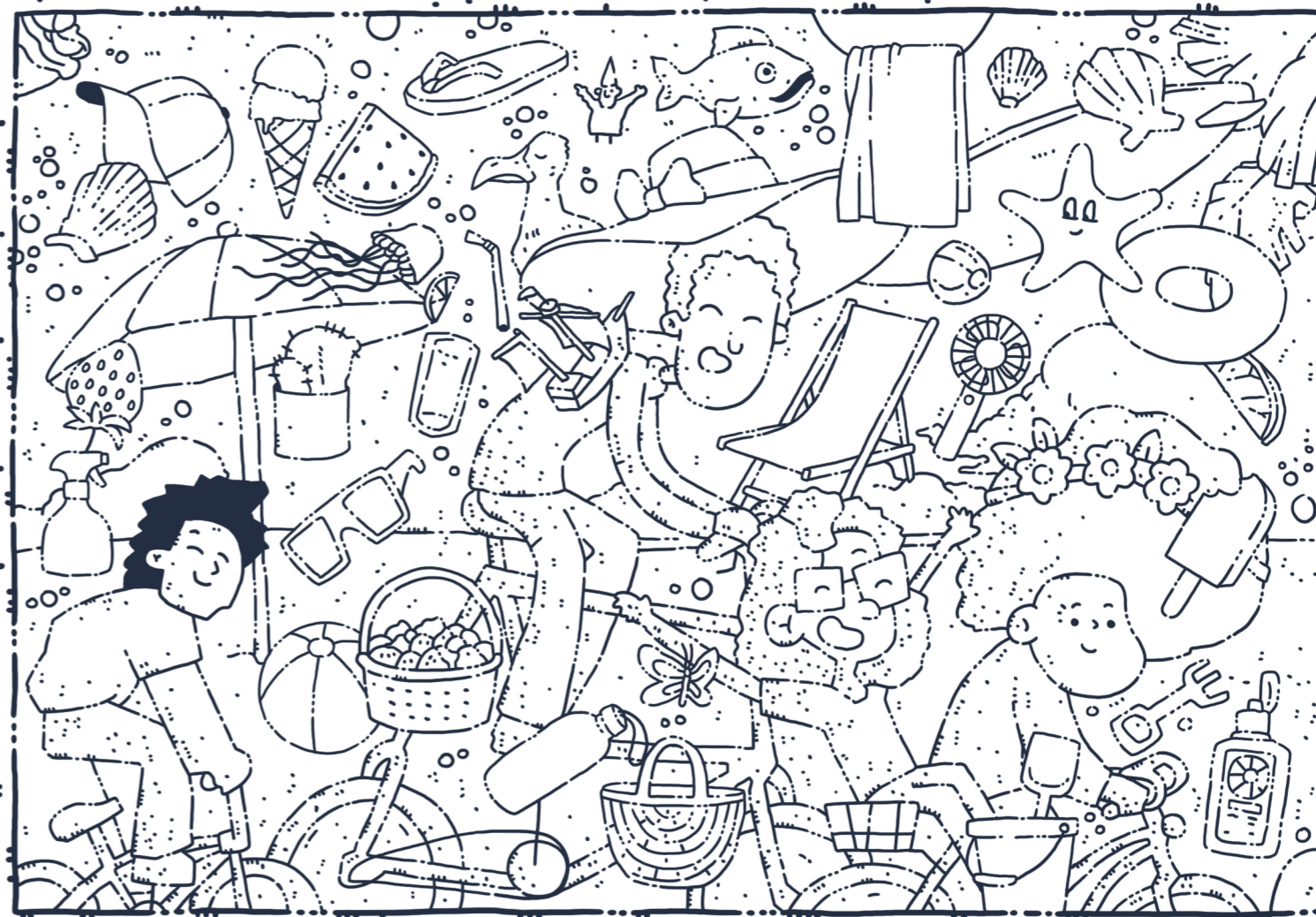
Vyskúšali ste už všetky aktivity? Výborne! Máme pre vás ešte jeden tip na pokojnú rodinnú aktivitu, pri ktorej sa môžete spolu zasmiať, porozprávať aj zapojiť fantáziu.

Do papierového vrecúška, obálky alebo kraibice vložte niekoľko drobných predmetov, napríklad gombík, pierko, kamienok, lístok, figúrku, kúsok látky alebo malú hračku. Potom si z vrecúška vytiahnite **tri veci** a **vymyslite príbeh**, v ktorom sa všetky objavia. Príbeh môžete napísať, porozprávať alebo nakresliť ako komiks. Môže byť veselý, tajomný, dobrodružný alebo celkom bláznivý.

MALÁKA

30 ENI 26

„Ludia zabudnú, čo ste povedali, ľudia zabudnú, čo ste urobili, ale nikdy nezabudnú, ako sa pri vás cítili.“

Maya Angelou

Láskavosť alebo dobrota znamená, že si všimame druhých a správame sa k nim s úctou, pochopením a láskavo. Nie je to len o pekných slovách. Láskavosť môžeme ukázať aj skutkom, napríklad keď niekomu pomôžeme, vypočujeme ho, podelíme sa alebo s ním strávime čas, keď je mu ťažko. Byť láskavý neznamená, že musíme so všetkým súhlasiť alebo každému vo všetkom vyhovieť. Znamená to, že aj vtedy, keď máme iný názor, dokážeme hovoriť a konať tak, aby sme druhému zbytočne neublížili. Láskavosť často vyzerá ako maličkosť. Úsmev, pozdrav, poďakovanie, pomoc s úlohou či otázka: „Ako sa máš?“ Pre niekoho však môže byť práve takáto maličkosť veľmi dôležitá.

Vyberte si jeden láskavý čin, ktorý dnes urobíte.

Príklady:

- Pomôž niekomu, kto to potrebuje.
- Povedz niekomu niečo povzbudivé.
- Poďakuj sa za niečo, čo si doteraz bral ako samozrejmosť.
- Vypočuj niekoho bez prerušovania.
- Usmej sa na človeka, ktorý pôsobí smutne.

Potom odpovedzte na otázky:

Čo som urobil/a?

.....
Ako sa asi cítil človek, ktorému som prejavil/a láskavosť?

.....
Ako som sa pri tom cítil/a ja?

PS: V hladačke sme ukryli predmety, ktoré patria k letu a k ochrane proti slnku. Nájdete ich?

Hľadajú sa: šiltovka, klobúk, zmrzlina, nanuk, plážové šľapky, uterák, slnečník, slnečné okuliare, krém na opalovanie, rozprašovač s vodou, ventilátor do ruky, fľaša s vodou, nafukovacie koleso, lehátko, plážová slamená taška, vedierko a lopatka do piesku.

CHRTY

SOM RÝCHLY AKO VIETOR! PATRÍM TOTIŽ MEDZI CHRTOV, PSOV S DLHÝMI NOHAMI, ŠTÍHLYM TELOM A OČAMI, KTORÉ VIDIA ĎALEJ NEŽ VÄČŠINA INÝCH PSOV. NÁM CHRTOM SA HOVORÍ AJ BEŽCI A HLAVNE ZRAKOVÍ LOVCI, PRETOŽE NAMIESTO ČUCHU POUŽÍVAME HLAVNE ZRAK. KEĎ NIEČO ZBADÁME, VYRÁŽAME AKO ŠÍP.

MOJI PREDKOVIA ŽILI KEDYSI PO BOKU KRÁĽOV A ŠĽAHTICOV. LOVILI S NIMI ZAJACE, JELENE A LÍŠKY, A TO PRIAMO NAHÁŇANÍM.

DNES UŽ MNOHÍ Z NÁS NELOVIA, ALE STÁLE RADI BEHÁME, DOKONCA NA DOSTIHOVÝCH DRÁHACH ALEBO PRI ŠPORTE S PÁNOM. PRETEKY, V KTORÝCH VYNIKÁME, SA VOLAJÚ COURSING A IDE O IMITÁCIU LOVU, POVÄČŠINOU S UMELOU NÁVNADOU. A KEĎ NEBEŽÍME? TAK SPÍME. DLHO A SLADKO.

HOCI VYZERÁME ELEGANTNE A „KRÁĽOVSKY“, SME SKÔR PRIATEĽSKÍ, POKOJNÍ A MILUJEME POHODLIE.

AFGANSKÝ CHRT - SOM STARÉ A HRDÉ PLEMENO Z AFGANISTANU, KTORÉ V MINULOSTI POMÁHALO ĽUĎOM PRI DLHÝCH LOVOCH. ODRÁŽA SA TO NIELEN NA MOJEJ ATLETICKEJ POSTAVE, ALE AJ NA MOJEJ TVRDOHLAVEJ A NEZÁVISLEJ POVAHE. A HOCI SOM VÝBORNÝ SPOLOČNÍK, NIESOM PES VHODNÝ PRE ÚPLNÉHO ZAČIATOČÍKA.

ÍRSKY VLKODAV - POCHÁDZAM Z ÍRSKA A BOL SOM VYŠĽAHTENÝ NA LOV VLKOV. STAVBOU TELA SA PODOBÁM AFGANSKÉMU CHRTOVI, NO SOM MOHUTNEJŠÍ A MOJA SRŠŤ JE DRSNEJŠIA. VÝZOROVO MOŽNO NIE SOM TAKÝ UŠĽAHTILÝ, ALE POVAHOVO SOM PRIATEĽSKEJŠÍ.

BARZOJ - V PSOM SVETE SOM TAK TROCHU ARISTOKRATOM. POCHÁDZAM Z RUSKA, KDE MA VYUŽÍVALI PRI DLHÝCH LOVOCH NA ZVER. SOM INTELIGENTNÝ A ELEGANTNÝ PES S KRÁSNOU DLHOU SRŠŤOU, KTORÁ MOJICH PREDKOV CHRÁNILA PRI LOVE. SME ODDANÍ SPOLOČNÍCI A RADI LEŇOŠÍME NÁŠ VÝCVIK NEMUSÍ BYŤ JEDNODUCHÝ PRÁVE PRE NAŠE NEZÁVISLÉ MYSLENIE.

VIPET (WHIPPET) - SOM ŠPORTOVÝ A SPOLOČENSKÝ PES PŮVODOM ZO SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA. NA DOSTIHOCH PATRÍM K NAJRÝCHLEJŠÍM PSOVI. POVAHOVO SOM JEMNÝ A NEŽNÝ, RÁD SA UČÍM NOVE VEČI.

Afganský chrt

Írsky vlkodav

Barzoj

Vipet

DŮKAZY LETA

Cez prázdniny si trochu oddýchne od lavíc, skorého ranného vstávania a domácich úloh. To však neznamená, že sa prestaneme učiť. Len sa „učíme“ trochu inak.

Keď pozorujeme oblaky, skúmame oblohu. Keď stavíme hrad z piesku, **premýšľame** nad tvarmi.

Keď **počítame** mušle, kamienky alebo kopčeky zmrzliny, **trénujeme** čísla. Keď **počúvame** šum vody, cítime vôňu trávy alebo **vnímame** teplo slnka na koži, učíme sa byť pozorní k svetu okolo nás. A keď **rozprávame**, čo sme zažili, **skladáme** svoje vlastné príbehy.

Zavrite na chvíľku oči a predstavte si slovo LETO. Čo sa vám vybaví?

Je to vôňa slanej mora? Chuť jahôd? Teplý piesok pod nohami? Atmosféra rodinnej stanovačky? Šum vody? Alebo len ticho a tieň pod stromom?

Toto leto sa skúste zahrať na letných detektívov. Vašou úlohou bude nájsť dôkazy, že leto naozaj prišlo a prázdniny sú tu. Niektoré sa dajú vidieť, iné počuť, ovoňať, ochutnať alebo cítiť na koži.

NIEČO, ČO VONIA AKO LETO:

NIEČO, ČO CHUTÍ AKO LETO:

NIEČO, ČO ZNIE AKO LETO:

Empty box for notes under 'NIEČO, ČO VONIA AKO LETO:'

Empty box for notes under 'NIEČO, ČO CHUTÍ AKO LETO:'

Empty box for notes under 'NIEČO, ČO ZNIE AKO LETO:'

NIEČO, ČO CÍTIM NA KOŽI A PRIPOMÍNA MI LETO:

NIEČO, ČO MI NAJVIAC PRIPOMÍNA LETO:

Empty box for notes under 'NIEČO, ČO CÍTIM NA KOŽI A PRIPOMÍNA MI LETO:'

Empty box for notes under 'NIEČO, ČO MI NAJVIAC PRIPOMÍNA LETO:'

PRÁZDNIŇOVÝ TRÉNING PRE RUKU, OKO A HLAVU

V lete si treba najmä oddýchnuť, hrať sa a objavovať svet. No krátke kreslenie, písanie či počítanie môže byť tiež zábava.

Preto sme pripravili **stromáčku písanku**, v ktorej si deti môžu trénovať písanie vlastným tempom. A aby si svoje miesto našli aj čísla, pripravujeme pre vás aj **stromáčkovský pracovný zošit na nácvik číslíc**, geometrických tvarov a ďalšie úlohy na precvičenie pozornosti, logiky a šikovnosti!

A ak ste už väčší a radšej si píšete, kreslíte alebo len tak čarbete po svojom, v ponuke máme aj stromáčkovské zošity s prázdnymi stranami. Môžu sa z nich stať prázdninové denníky, zápisníky nápadov, zošity na kreslenie alebo miesto na všetko, čo vám počas leta napadne.

Navštívte náš internetový envishop a vyberte si z ponuky rôznych materiálov. Nákupom zároveň podporíte našu činnosť, za čo vám veľmi ďakujeme.

ČO JE PRAVDA O MOTÝLOCH?

Sú farebné a fascinujúce, a predsa o nich kolujú rôzne mýty! Reč je o našich motýloch. Poznáte niektoré z nich?

Označte svoj predpoklad, či je uvedený výrok pravdivý „P“ alebo nie „N“.

Potom si prečítajte správne riešenie, o ktorom môžete spoločne diskutovať. Napokon si vyznačte tú informáciu, ktorá vás najviac prekvapila.

	NA SLOVENSKU ŽIJE VIAC AKO 3 500 DRUHOV MOTÝLOV.	P / N	Je to pravda. Motyle patria medzi najpočetnejšie skupiny hmyzu u nás.
	VIDLOCHVOST FENIKLOVÝ JE JEDEN Z NAJMENŠÍCH DENNÝCH MOTÝLOV.	P / N	Nie je to pravda. Práve naopak, patrí k najväčším motylom na Slovensku. Má výrazne žlté krídla s čiernym vzorom. Často ho možno vidieť v záhradách alebo na líkach, kde sa živi nektárom.
	BABÔČKA PÁVOOKÁ MÁ NA KRÍDLACH ŠKVRNY PRIPOMÍNAJÚCE UŠI.	P / N	Nie je to pravda. Škrvny pripomínajú oči. Slizia ako obrana – keď motýl roztvorí krídla, môže vystrašiť predátora.
	SAMIČKA MODRÁČIKA OBYČAJNÉHO JE ZAFARBNÁ DOHNEDA.	P / N	Je to pravda. Obe pohlavia ale majú na spodnej strane sivohnedú záhadnú farbu a malé čierne bodky a čiary.
	MOTÝLE OCHUTNÁVAJÚ NOHAMI.	P / N	Je to pravda. Tam majú umiestnené chutové receptory. Keď si sadnú na rastlinu, „ochutnajú“ ju a zistia, či je vhodná na kladenie vajíčok.
	JASOŇ ČERVENOOKÝ JE U NÁS. PREMNOŽENÝM DRUHM	P / N	Nie je to pravda. Je kriticky ohrozený, žije najmä vo vysokohorských oblastiach. A veľmi citlivo reaguje na zásahy človeka.
	NIEKTORÉ MOTÝLE ŽIJÚ AKO DOSPELÉ JEDINCE LEN NIEKOĽKO DNÍ.	P / N	Je to pravda. Ich hlavnou úlohou je rozmnožovanie. Počas krátkeho života sa snažia nájsť partnera a nakladať vajíčka.
	OKÁŇ LÚČNY PATRÍ MEDZI OJEDINELÉ DRUHY.	P / N	Nie je to pravda. Je jedným z najbežnejších druhov našich motýlov. Často ho vidno na líkach počas leta. Je nenápadný, hneď, s malými očkami na krídlach.
	VÄČŠINA MOTÝLOV NA SLOVENSKU SÚ NOČNÉ DRUHY.	P / N	Je to pravda. Nočné motyle bývajú menej farebné, ale niektoré sú veľmi veľké, iné chlpaté a zaujímavé. Sú aktívne hlavne v noci.
	LIŠAJ LIPOVÝ SA DOKÁŽE DOKONALE MASKOVAŤ MEDZI LISTAMI.	P / N	Je to pravda. Tento zaujímavý nočný motýl s maskovitým ma zeleno-hnedé krídla, ktoré ho dokonale skrývajú na listoch stromov. Cez deň ho preto takmer nevidno.

HOKUSY POKUSY

Vyskúšajte naše letné hokusy pokusy a zistite, čo zaujímavé sa dá vypozerovať doma, vonku či v prírode.

KOLOBEH VODY VO VRECKU

Chcete jednoducho odhaliť tajomstvo dažďa a vyparovania vody?

BUDETE POTREBOVAŤ: uzatvárateľné vrecko, lepiacu pásku, vatú, vodu, modrú vodovú farbu, čiernu permanentnú fixku.

POSTUP: Najprv si na vrecko nakreslite hore oblaky, dolu vodu a medzi nimi šípky, potom vytvorte z vaty oblaky a pomocou lepiacej pásky ich umiestnite dovnútra. Potom pridajte vodu zafarbenú na modro. Vrecko uzavrite a nalepte na slnečné miesto.

Možno budete prekvapení z toho, čo sa začne diať. Prehľadne si pozorovanie zapisujte do záznamového hárku.

DÁTUM:						
ČO VIDÍM VO VRECKU?						

Vlastnými slovami opíšte kolobeh vody v prírode:

KAKAOVÁ ZÁHADA

Istotne každý z vás pozná kakao. Čo myslíte, čo sa stane, keď plnú lyžičku čistého kakaa namočíme do vody?

Stanovte svoj predpoklad:

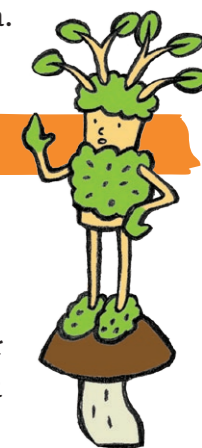
A teraz to vyskúšajte. Vezmite si pohár s vodou, bio kakaový prášok a naberte plnú lyžicu. Potom ju ponorte do vody a vytiahnite. **Čo ste zistili?**

Potvrdila alebo nepotvrdila sa vaša hypotéza?

Čo ste sa pri tomto pokuse naučili?

LETNÉ JÚNOVÉ TVORENIE

Leto už klope na dvere a spolu s ním prichádza čas farieb, nápadov a tvorenia bez ponáhľania. Pripravte si šikovné ruky, dobrú náladu a pustite sa do veselých letných výtvorov.

ZÁHADNÝ KVET

Takéto kúzlo ste isto ešte nevideli.

BUDETE POTREBOVAŤ: igelitovú rukavicu, sódu a ocot, kvetináč, papierový pohár s dierkami na spodku, 5 farebných kvietkov a obojstrannú lepiacu pásku.

POSTUP: Na každý prst rukavice páskou prilepte jeden kvet. Potom ju natiahnite na pohár so sódou a pomocou pásky rukavicu upevnite. Následne vložte do kvetináča, pričom rukavicu skryte dovnútra tak, aby ju nebolo vidieť. Prilejte ocot a pozorujte reakciu.

VČIELKA

Vyrobte si hmyzí domček tento raz netradične.

BUDETE POTREBOVAŤ: plechovku, textil, chlpaté drôtičky, drievka, kartón, rúrky, tavnú pištoľ, kartón, nožnice, fixky

POSTUP: Textilom oblepte plechovku, následne do nej natesno vložte kartón, rúrky, drievka a prilepte tavnou pištoľou. Potom z kartónu vystrihnite oči a krídelká. Dokreslite ich fixkami a prilepte na príslušné miesta. Napokon vytvorte z chlpatého drôtičky tykadlá a pripevnite ich na prednú časť. Dotvorte tak, aby vznikol lietajúci hmyz - včela, osa, lienka alebo iné. Uložte do trávy alebo na vyvýšené miesto v prírode. Po niekoľkých dňoch pozorujte, či sa v hoteli ubytovali prví obyvatelia.

VRTUĽA

Najjednoduchšia lietajúca zábava je tu. Vyskúšajte si ju.

BUDETE POTREBOVAŤ: papierový pohár, nožnice, pravítko, ceruzku.

POSTUP: Pohár si rozdeľte v smere od miesta, kde pijete po začiatok dna zvislými čiarami na 8 rovnakých častí. Každú prestrihnite až do miesta, kde začína dno pohára. Potom každý druhý pásik prehnite rovnakým smerom. Vznikne vám vrtuľka.

Čo sa stane keď ju vyhodíte hore?

12 ROKOV SO STROMÁČIKOM

V májovom a júnovom čísle vám prinášame jednotlivé titulky Stromáčikov, ktoré kedy vyšli. Príkladáme aj tie pre najmenších, ktoré od začiatku vychádzali vo formáte A4. Ďakujeme, že ste boli súčasťou krásneho príbehu, že ste Stromáčika brali na výlety, vytvárali si ho ako maskota a spoločne s ním rástli.

DOKRESĽOVAČKA

Predstavte si, že hráte futbal a zrazu vám tesne popri ihrisku prejde ozajstný parný vlak! Presne to sa stáva v dedinke **Čierny Balog**, kadiaľ premáva historická **Čiernohronská železnica**.

Jej história sa začala písať v roku 1909, keď slúžila najmä na prepravu dreva z lesov v okolí Čierneho Balogu. Kedysi bola súčasťou rozsiahlej siete lesných železníc a jej trate viedli dolinami, lesmi aj popri rieke Čierny Hron. Po desaťročiach služby bola železnica v odstavená a hrozilo, že koľaje, vozne aj ďalšie zariadenia skončia v šrote. Obnovy sa však chopili dobrovoľníci a nadšenci železníc. Svoju úlohu pri záchrane železnice zohral aj Strom života, ktorý tu od roku 1983 organizoval letné mládežnícke tábory.

